

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 86.—, za polugodište K 48.—, za mjesечно K 9.—, mjesečno K 3.60, u maloprodaji 12 M. pojedini broj: OGLAŠI primaju se u upravi lista trg Cuztoza 1

Godina IV.

RATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-Ugarski.

Beč, 6. (D. u.) Službeno se saopćuje: Nikakovi osobiti događaji. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 6. (D. u.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojište. Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: U pojedinim odsječcima flandrijske fronte, u okolici Armentieresa i u kanalu La Bassee bila je topnička djelatnost popodne pojačana. Kod Lensa živahna borba sa minama. Na Scarpi i zapadno od Cambrai pojačala se je pod večer topnička vatra na više mjesta. Bojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Izvidnički su suncl neprijatelja u Argonima i istočno od Avocourta bili odbijeni. Jučer je bilo oboreno 7 neprijateljskih lijetala i jedan pripetli zrakoplov. Poručnik je Pongratz izvojevao svoju 28. pobjedu u zraku. — S ostalim fronta ništa nova. — Ludendorff.

Austrijska zastupnička kuća.

Beč, 6. (D. u.) Među podnescima se nalazi pismeni odgovor ministra unutarnjih poslova, grofa Tisgenburga, glede poulični demonstracija u Lavovu dne 2. o. mj. Ministar izvada: Narodno-demokratska je mladež priredila u ime prosvjeda protiv konferenciji novo osnovane stranke nacionalnih radnika poulične demonstracije. Kad je straža, na koju se je bacalo kamenje, potiskivala demonstrante, palo je iznenada iz sredine množice oko dvadeset hitaca. I stražmeštar je vojno-redarstvenog odjela, ugrožen od svjetini, ispalio dva hica iz samokresa. Izakako bje sedam osoba uapšeno, poslo je straži za rukom, da uspostavi opet red. Tečajem je izgreda bio jedan gimnazijalac i jedan visokoškolač hlcima iz samokresa ranjen, te je ovaj potonji podlegao ranama. Tko je pucao bio, na dake, nije se dosad moglo ustanoviti. Nasuprot vijesti, proširenoj u Lavovu, da je u ulici Batorf bilo iz zgrade carske njemačke bojne pošte ispaljeno protiv svjetini više hitaca, primjećuje ministar, da je ondje smještena carska njemačka četa u dopisu na lavovskog gradskog zapovjednika izričito izjavila, da njemački vojnici nijesu pucali. To potvrdjuje i činjenica, da prema liječničkom nalazu potječu rane preminulog visokoškolača i gimnazijalca od 7-milimetarskog taneta, dok imade njemački samokres kalibar od 9 milimetara. Taneta se nijesu mogla pronaći. I vijest, da su njemački vojnici pucaali iz drugoga sprata poštanske zgrade, oprovrgnuta je zapisnikom o razudbi, pošto je smrtonosna rana vodoravna. Istraga se nastavlja, te se ministar nada, da će se doskora objasniti i potankosti u toj stvari. — Kuća nastavlja nakon toga glavnu raspravu o proračunu. Zastupnik se Reger žali, da su za proširenje socijalne politike uvrštene premalene svote u proračun. Želi, da se što prije dovrši socijalno osiguranje. Zaključuje s izjavom, da poljački seljaci i radnici u Sleziji žive sa njemačkim seljacima i radnicima dođuše u miru, ali da moraju biti sjedinjeni sa poljačkima. — Zastupnik Hartel upućuje na nevolju u građanskom srednjem stališu i u njemačkom narodu, ali ova nevolja ne će nikoga potaknuti na podložnost neprijatelju. Nijemci su cvrsto odlučili, da temeljito i odrješito razore utvaru češkog državnog prava. S bojom lozinkom „proč od Čeha!“ postići će čitav njemački narod cilj, koji mu zajamčuje miran život na domaćoj grudi, a taj cilj jest: samostalna pokrajina njemačka Češka.

Beč, 6. (D. u.) Zastupnik Zahradnik polemizuje protiv izvodima ministra-predsjednika glede češke deklaracije i izjavlja, e je uvjeren, da će češki narod doživjeti svoju samostalnost i biti mu prišteno, da odlučuje o svojoj sudbini na vlastito dobro, a na ničiju štetu. — Zastupnik Erler priznaje, da imade ministar-predsjednik neosporivo najbolje nakane. No žao mu je, što vlada protiv razornim po državu težnjama stanovitih stranaka ne pokazuje potrebite odlučnosti. — Potpredsjednik Juckel podijeljuje naknadno zastupniku Regeru radi uvjerljivih izvaja protiv jednom članu carske kuće opomenu. — Zastupnik Vukotić počima hrvatski; nastavljaajući njemački zagovara mir na temelju slobode i prava samoodređivanja naroda, te se obraća protiv nastojanja, da se sklopi mir, koji bi za uvijek učvrstio gospodstvo Nijemaca i Mađžara. Govori zatim o progionima, koji su bili poduzeti protiv Jugoslavenima. Jamstvo protiv opetovanja takovih napadaja na njihov opstanak može pružiti samo samostalna država. Jugoslaveni će glasovati protiv proračuna. — Zastupnik Lukeš

zagovara temeljitu reformu prehrabne službe i traži pospešivanje gospodarske proizvodnje. Iza dulje debate odgođena bje rasprava. Naredna sjednica sutra.

Iz ugarske zastupničke kuće.

Budimpešta, 6. (D. u.) Kuća nastavlja raspravu o vladinom programu. Zastupnik Fenyös (izvan stranaka) podvrgava kritici djelatnost prvog kabineta Wekerlova, koji nije niti u demokratskom, a niti socijalno-političkom pogledu ispunio bio svoja obećanja. Izjavlja, da dapače i u Austriji uživa novinstvo veću slobodu negoli u Ugarskoj. Ministar pravosudja Vaszonyi izjavlja nasuprot predgovorniku, e nije nikad podao bio obećanja glede ukinuća cenzure, no u četvrti se godini rata, pošto danonice nallazimo na opasne pojave boljševicizma, mora podržavati stanoviti neki nadzor. Podsjeća na to, kakovom neumoljivošću vodje boljševika, koji hoće samo stvar svoje stranke povesti do pobjede, nastupaju protiv svakomu, da ne dijeli njihovih načela. Tih ideja i načela on ne trpi. U vrijeme, u koje je javno priznati cilj naših neprijatelja taj, da izazivanjem nemira skreće našu jakost, ne može nijedna država i nijedna dinastija pružiti većega dokaza o ljubavi do mira nego mi, pošto raspravljamo sa boljševicima. Što se tiče podnosańja reakcionarnog postupka, upućuje ministar na to, da je ugarska vlada u protinbi sa Njemačkom dobrohotnim postupanjem sa zastupnicima radništva utaložila štrajk. Reakcionarnim se ovaj postupak ne može nazvati, kad su za podržavanje mira i poretka bili dopremljeni puščani strojevi i pozvano vojništvo. Ministar zaključuje: Ako većina, ili stranka, kojoj on pripada, ne odobrava njegovog stanovitišta u pitanju glede cenzure, smjesta će napustiti svoje mjesto. — Nakon toga bje rasprava prekinuta i odgođena na sutra. Slijede Interpelacije, na koje podaje ministar-predsjednik Wekerle razjašnjenja, koje primaju Interpelanti i kuća na znanje. Iza toga bje sjednica zaključena.

Važna vijećanja u Berlinu.

O vijećanjima, koja su se nedavno vršila u Berlinu medju Kühlmannom, Czerninom i Ludendorffom, prima „Tagespost“ iz Berlina sljedeće: Nije nikakva tajna, da će se vijećanje protegnuti i na stvari, koje se ne tiču samo službenog formuliranja. Može se tvrditi, da će se u svoj svojoj veličini raspravljati o pitanjima, koja se tiču Istoka. Ne proriče se ništa, kad se tvrdi, da je dosadašnji kurs u Brestu Litovskom zapeo, te se toga ne smije označiti kao neuspjeh središnjih vlasti. No, iz Trockijevog načina pregovaranja, iz događaja u Finskoj, u Rusiji i u Ukrajini može se zaključivati, e je nemoguće, da se ide dalje dosadašnjim putem. Neina sumnje, da Trocki ne misli na ništa drugo, nego kako bi preko središnjih vlasti izazvao svjetsku revoluciju i postigao svjetski mir putem pobjede međunarodnog proletarijata, kako si to može predstaviti samo mašta bolesnog fanatika. Pregovaranja su se vodila mjesec dana i po. Našim pregovaračima ne manjka spremnosti i ustrajnosti, ali čini se, da je tu put zakrčen. I kad bi se mirovna pregovaranja nastavila, ne bi se znalo, kako bi svršila. Tomu naprotiv se je poseban mar sa Ukrajinom znatno približio. Vijest o o prilikama u Ukrajini je zastupnik rade označio kao laž. Kao odgovor dolaze sada već vijesti, da se je raspoloženje u Rumunjskoj promijenilo u prilog središnjim vlastima. Prema tome bi težište rasprava bilo prenešeno na jugoistok. Nije isključeno, da će se odavle protegnuti mirovno gibanje na ostale ruske narode, koji hoće, da osiguraju svoju samostalnost. Na taj bi se način istrglo boljševicima najjače uporište. U Brestu Litovskom će se raspravljati o svim ovim pitanjima, te je stalno, da se tu moramo odlučiti na brzi rad.

Berlin, 4. O berlinskim konferencijama piše „Berliner Tageblatt“: Na nadležnom se mjestu izjavlja, e se ne radi o rješenju stanovitog nekog pitanja, nego o nastavku vijećanja o sveukupnom području interesa. I onaj, koji bi bio spreman, da u ovakovu istinitost izjava vjeruje, bit će u ovom slučaju nešto skeptičan. Ne smije se uzeti, da su Kühlmann i Czernin pregovaranja u Brestu Litovskom prekinuli lih u svrhu, da u Berlinu raspravljaju o pitanjima, koja upravo u ovaj čas ne bi bila od osobite važnosti. Premda je moguće, da će pregovaranja u Brestu Litovskom na kratko ili dugo biti prekinuta, to ne izgleda, kao da bi kod dogovora u Berlinu ovo pitanje sačinjavalo glavnu temu. Postoji mogućnost, da će se pokraj teritorijalnih omeđajenja Ukrajine raspravljati o pitanjima, koja se odnose na ratne ciljeve naprama drugim državama ili pako na buduće odnošaje prema

jednoj ili drugoj od ovih država, te preostaje mogućnost, da je možda u savezu s tim izronila na površinu potreba uređenja posve odredjenih političkih i gospodarskih pitanja izmedju Njemačke i Austro-Ugarske.

Berlin, 5. Kod dogovora, koji su se jučer vršili izmedju državnog tajnika v. Kühlmanna, grofa Czernina i generala Ludendorffa, sudjelovao je i general Hoffmann. I sa zastupnikom su Erzbergerom vodjena jučer razna raspravljanja. Dogovori još nijesu dokrajčeni. Radi se o velevažnim zaključcima, a u prvom redu radi štetnih posljedica, koje su nastale uslijed radničkih stavaka u Austro-Ugarskoj i Njemačkoj na području izvanjske politike i vojničkog položaja. Cvrstocna državne uprave isključuje, kako uvjerava „Lokalanzeiger“, svaki povod uznemirivanju, sve kad bi pregovori u Brestu-Litovskom i krenuli drugim, negoli zaželjenim putem.

Berlin, 5. Pošto će se dogovori danas jamačno dokrajčiti, otputovat će po svoj prilici još večeras Kühlmann i grof Czernin u Brest Litovski i u prvom redu priveriti Ukrajinu do stalnog utanačenja mira. Jutros se je u 10 sati obdržavno kod državnog kancelara grofa Hertlinga ponovni dogovor svih interesiranih stranaka. Kako javlja „Vossische Zeitung“, nastavit će se pregovaranja u Brestu Litovskom opet dne 7. o. mj. Stanka, koja je nastala uslijed odsutnosti Kühlmanna i grofa Czernina, uporabljena bje na rasprave izmedju zastupnika izaslanstva i na daljnja vijećanja u potpovjerenstvima.

Beč, 5. Glavni ratni stan javlja: Kod političko-vojničkih je dogovora u Berlinu prisustvovao i zamjenik glavnoga stožera, generalmajor frajher von Waldstätten, te zastupnik vrhovne vojne uprave kod mirovnih pregovaranja, feldmaršalporučnik pl. Clérieré uz pratnju.

Bolo-paša pred ratnim sudištem

Pariz, 5. (D. u.) Pred ratnim je sudištem započeo proces protiv Bolo-paši, koji je optužen, da je bio u sporazumku s Njemačkom, i pokušao da njemačkim novcem, koji je bio poslan bivšem kedu Avuz Kadl-paši, povede u Parizu pacifistički pokret. U tu je svrhu podmićivao listove, poimence „Journal“ i mešetario u Ujedinjenim državama, te tako kušao da izazove promjenu nazora u francuskoj štampi. Kao sukrivnici su optuženi: Cavallini i Porchere, prvi takodjer radi pokušaja, da kupi akcije „Figara“ njemačkim novcem. Optužnica veli: Iza bitke na Marni, kad je Njemačka upoznala, da nasilnom navalom ne će doći do svrhe, željela je, da se približi Francuskoj, da tako neizravnim putem pobijedi Englesku. Za to je medjutim trebalo da se pripravi francusko javno mnijenje. Sredstva je za to dao tadašnji njemački državni tajnik v. Jagow. Bolo je nalazio Sadić-paši, nek izradi naort za zbliznje njemačko-francusko u svrhu sklopljenja posebnog mira. On se je za to dao na put u Švicarsku, Italiju, Španjolsku i Ameriku. Bolo-paša je pri raspravi uvjeravao o svojoj nevinosti i isticao na prijateljske osjećaje kediva prema Francuskoj. U Švicarskoj da je on igrao povoljnu ulogu za antantu. Pokušaj, da kupi pariške listove, da bi smiješan bio, bu lučii da su akcije dotičnih listova u sigurnim rukama.

Iz Rusije.

Petrograd, 5. (D. u.) P. b. a. Prema vijestima su iz Samare od 30. siječnja zaposjele čete sovjeta Kargalu. Prema vijesti je sovjeta iz Orenburga građ Orenburg pab u ruke revolucionarica. Poduzete su bile odlučne mjere, da se protivovolucija konačno uguši.

Stockholm, 5. (D. u.) Estonski se izvjestiteljski ured obraća protiv izjavi reprezentanata Estonske i Livonske te izjavlja, e imade samo ustavotvorna skupština Estonske i Livonske pravo, da odlučuje o sudbini tih zemalja.

Petrograd, 5. (D. u.) P. br. ag. Vrhovni zapovjednik petrogradskog okružja naredio je uređenje prvog zbora crvene vojske seljaka i radnika.

Petrograd, 5. (D. u.) P. b. a. Dne 31. siječnja t. g. prispjelo je 426 vagona živežnih sredstava, dne 1. veljače 17 vagona žita, 3 vagona zobi, 24 vagona brašna, 19 vagona mesa, 50 vagona drugih živežnih sredstava.

Stockholm, 6. (D. u.) Iz Petrograda se javlja: U noći na 4. o. mj. opljačkane bje kućna kapelica u palači velike kneginje Marije Pavlojne, te su porobljene sve dragocjenosti. Iste bje noći opljačkano četrnaest draguljarskih trgovina, šesnaest trgovina s odijelom i četiri ljekarne. Citavo bje okružje opkoljeno po vojništvu s oklopljenim automobilima i puščanim strojevima. Ogorčena je borba potrajala kroz čitavu noć, kod česa bje ubijeno 129 osoba, a velik broj njih ranjen.

* **Saziv delegacije.** Kako se službeno iz Beča brzojavlja, priopćio je predsjednik austrijske delegacije Hauser, odgovarajući na dopis triju slavenskih sveza glede bezodvlačnog saziva delegacije, u otpisu od 4. veljače, da kani sazvati delegaciju, čim će to biti moguće obzirom na proračunska vijećanja i na prisutnost ministra izvanjskih poslova, grofa Czernina.

* **Hrvatski ban nije predao ostavke.** Kako se službeno javlja iz Budimpešte, saznaje ugarski dopisni ured sa nadležnog mjesta, e ne odgovara istini vijest nekoga lista, da je ban Hrvatske, Slavonije i Dalmacije predao ostavku.

* **Anarhistička stranka u Petrogradu.** Prema vijestima iz Petrograda pojavio se je ondje neovisni anarhistički pokret, koji sve više preotima mah. Pristaše novoga smjera smatraju boljševike za gradjansku vladu i nagoviještaju, da će bezodvlačno pristupiti ostvarenju svojih anarhističkih ideala, kojima je cilj iskorjenjenje buržoazije.

* **Pokret protu ratu u Americi.** „Figaro“ javlja iz New-Yorka, da se sve više širi pokret protu ratnoj politici Wilsonovoj. Tako je primjerice javio upravitelj iz Ohia Wilsona, da reakcija protu ratu zadaje već bojazni. Wilson da bi morao pokazati najveću odrješitost. Predsjednik je brzojavno odgovorio, da će to učiniti. U brzojavci se veli: „Ja držim čvrstom rukom“ kormilo.

* **Dolazak američkih četa u Francusku.** Prema Washingtonskoj vijesti „Agence Havas“ stiglo je 16 tisuća njemačkih parobroda sa američkim četama u Francusku.

* **Sastanak engleskih i francuskih radnika i socijalista.** Iz Londona se službeno brzojavlja: Za kratko će se vrijeme zaputiti izaslanstvo engleskih radnika u Pariz, da — ako je moguće još prije sastanka sveopće interalijske konferencije u Londonu dne 20. veljače — poradi oko jednodušnosti engleskih i francuskih radnika i socijalista i poduzme pripreme za međunarodnu socijalističku konferenciju u Švicarskoj.

Iz slavenskog svijeta.

Memorandum Jugoslavenskoga kluba. Jugoslavenski je klub upravo memorandum na sve četiri delegacije (austrijsku, njemačku, rusku i ukrajinsku) i predao ministru vanjskih poslova, grofu Czerninu, da ga izruči na pregovaranjima u Brestu Litovskom. U tom memorandumu kratkim ali osvjetljujućim potezima o crtane su prilike, koje vladaju na slavenskom jugu; i brojka dokazana neistinitost tvrdnje grofa Czernina, da je u našoj državi najdemokracičniji ustav na svijetu. Taj ustav, veli se u memorandumu, pogoduje samo privilegovanim narodima njemačkom i mađarskom, a demokracija ustava je samo prividna. O crtane su prilike, koje vladaju u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Sloveniji i Primorju. Na koncu su izraženi naši zahtjevi i naš program, koji glasi: 1. Odmah opći demokratski mir, potpuno razoružanje, međunarodno obezbjeđenje i zaštita slobodnog razvitka svih naroda, velikih i malih. 2. Priznanje i potpuno osiguranje slobodno provedenog i potpunog prava na samoodređenje naroda, osobito u pitanju, da li hoće slobodnu državu i u kojoj će formi, da je obrazuju. 3. Mi ne tražimo za našu državu ništa, što pripada drugom narodu i prema tome nama ne pripada, mi tražimo za našu državu samo ovo zemljište, koje je u kompaktnim masama kontinuirano naseljeno od Srba, Hrvata i Slovenaca. 4. More, naročito Jadransko, nek bude slobodno. U koliko bi promet preko luka na sjeveru Jadranskog mora, a koji se nalaze u našem kompaktnom narodno-gospodarskom ozemlju, bio osobito koristan za privredni razvitak udaljenijih naroda, spremni smo s njima sklopiti ugovore, koje im jamči slobodni trgovački promet preko njih. Memorandum završuje: Za to ističemo, neka se k mirovnim pregovorima puste također izvoljeni zastupnici austro-ugarskih naroda, naročito također Jugoslavena, e bi se postigao sporazumak glede neograničenog i potpunog prava slobodno izvršenog prava samoodređenja naroda u monarkiji. Beč, 31. siječnja 1918. Za Jugoslavenski klub: dr. Korošec m. p. (Po tršćanskoj „Edinosti“.)

Slavenska politika u Beču. Pozvano od ministra-predsjednika, dra. vit. Seidlera, bilo je kažu parlamentarno povjerenstvo Jugoslavenskoga kluba kod Seidlera na konferenciji. U komunikaciju o toj konferenciji veli se, da iza nje za Jugoslavenski klub nema nikakova povoda, da promjeni svoje držanje prema ministru-predsjedniku. — Kako je poznato, upravili su češki i jugoslavenski delegati predsjedniku austrijske delegacije, prelatu Hauseru, dopis, u kome zahtijevaju što skoriji saziv plenarnih sjednica delegacije. Predsjednik Hauser upravio je jučer obim klubovima dopis, u kome saopćuje, da saziv delegacije u ovaj par nije podesan, jer ministar vanjskih posala boravi izvan Beča. („Hrv. Riječ“.)

Financijsko pitanje medju Hrvatskom i Ugarskom. Javlja iz Budimpešte: Pododbor regnikolarnih deputacija za pripremu financijske nagodbe medju Ugarskom i Hrvatskom nastavlja jučer svoja započeta vijećanja. Vijećanja trajahu

od 10 sati prije podne do 2 sata poslije podne, te od 5 sati poslije podne do 8 sati u večer. Do utanačavanja nije došlo, jer su članovi pododbora zaključili izvjestiti dotične deputacije. Napokon je zaključeno, da se ovi pregovori nastave dne 18. veljače. Ove su konferencije u Budimpešti izmedju hrvatskoga i ugarskoga pododbora započele dne 2. o. g. Na prvim zajedničkim sjednicama obaju pododbora sudjelovali su svi članovi hrvatskoga pododbora: gg. prof. Kulmer, dr. Lorković i dr. Šumanović, ban g. A. pl. Mihalović i podban g. dr. V. Krišković! Sa ugarske je strane sudjelovao dr. Wekerle i nekoliko mađarskih zastupnika, dok je od članova ugarskoga pododbora sudjelovao jedino Roland Hegeđtis. Tek su na jučerašnjoj sjednici došla i ostala dva člana ugarskog pododbora, i to gg. prof. Khuen Hedervary i dr. Aleksandar Popovics.

Izborna reforma i položaj u Hrvatskoj. Javlja iz Budimpešte: Danas se u zastupničkoj kući nastavila debata o posljednjoj programnoj izvaji dra. Wekerlea. Naš je dopisnik saznao od vodećih ličnosti u kuloarima, da su neispravni novinski glasovi o tom, kao da bi zajednička vlada u ovaj čas htjela izazvati bansku krizu u Hrvatskoj. Položaj u Hrvatskoj ostaje nepromijenjen. Jednako je netačno mišljenje, kao da ovdješnji vladini krugovi stoje u vezi sa posljednjim napadajima u nekim mađarskim listovima protiv bana i hrvatsko-srpske koalicije. Ističe se ujedno, da zajednička vlada ne stavlja zapreka sankcioniranju hrvatske izborne reforme i da će ona naskoro dobiti previšanu sankciju. Članovi pododbora hrvatske regnikolarnе deputacije i ovdje boraveći članovi hrvatske vlade oputovali su u Zagreb. („Hrv. Riječ“.)

Naši socijaliste. „Glas Slobode“ spominje „Pravdi“, što se Janas, u doba Lenina i Trockoga, njihovih drugova, zauzimalje za nacionalno pitanje. Po njihovom bi mišljenju valjda bilo ponajbolje jošlje, kad bi se „Pravda“ okanila onog pisanja i pripojila se bosanskim internacionalnim drugovima. To zahtijeva doba ne samo Lenina i Trockoga nego i Seitzna, Rennera i Viktora Adlera, koji su tako internacionalni, da poriču drugome narodu samostalnost i pravo na slobodan razvitak. U „Hrvatskoj Njivi“ običaje Juraj Demetrović „Pravdi“ groznu osvetu, za to, jer je „Pravda“ napala njega, kao socijalističkog renegata. On osudjuje destruktivni rad „Pravde“, te će izaići iz svoje rezerve i kao samostalni socijalista zauzeti svoje stanovište i javno odrediti smjer svojega političkog djelovanja. To su naši socijaliste.

Kud pohara rat. Ljubljanski listovi priopćuju vijesti iz pojedinih krajeva popaljene Gorice. Pučanstvo se polagano povraća u svoja stara prebivišta, ali mnogi od njih nemaju, kamo da pokaže izmučeno i ispačeno svoje tijelo. Iz Vrtojbe javljaju, e se zahvaljuju vladi, koja im je milostivo dozvolila povratak u domovinu, samo da mole, neka im odrede, gdje bi imali stanovati. Nije ostalo, piše bjegunac u „Slovenskom narodu“, ni kamena na kamenu. Nije ostalo ni puta, ni ceste, ni hrane, ni vode, ni komada drva za gradnju i ogrjehev. Iz Gorice javljaju, da nje nigdje sigurno, da ne eksplodira po koja zaboravljena, bačena ili sakrivena granala. Iz Ravnice javlja župan, da se koliko moguće brže radi oko uspostave stanova, ali da ide veoma teško, jer je sve porušeno. Iz Bilj pišu, da bi skoro bilo bolje, da si sazidaju na novo svoja sela na drugom kraju bliže Gorice. Svuda se radi oko uredjenja baraka, koje bi bile prikladne za stanovanje. Svuda se opaža, da je rat harao, razarao i uništavao. Da se sve to na novo podigne i pomladi, treba rada iz temelja, treba marljivosti i treba onoga, za čim cio svijet žudi, treba — mira.

Iz češkog stranačkog života. U opširnom članku pod naslovom „Podstata češtvi“ (Bivstvo čestva) raspravlja dr. Jan Herben o konzervativnoj češkoj politici, koja može da bude cijelokupnoj češkoj stvari samo na štetu. Kod nas Jugoslavena i svećenstvo je — Bogu hvala — udarilo dobrim smjerom narodnim, te se nalazi u prvom bojnem redu za narodnu stvar. Kod Ceha to nije. Češka klerikalna štampa ostala je uvijek pa i danas je konzervativna. Vjerski ratovi, koji su harali češkim zemljama, i u kojima je tadanje katoličko konzervativno svećenstvo igralo sramotnu ulogu, razdvojili su češke redove i rasijali neslogu izmedju pristaša hunitstva i katolika. Hunitstvo, koje je nosilo na sebi narodno obilježje, bilo je jednako proganjano i od Beča i od Rima, te je s obje strane bilo proglašeno, da će veliku zaslugu po katoličku stvar imati onaj, koji ubije nevjernika hunitu. Bijelogorska bitka, najkobniji događaj u češkoj povijesti, proglašena je bila za svetu bitku katolika nad nevjernicima. Hodočašća na Bijelu Goru zabranio je bio tek Josip II., čudeći se „hrastovoj gluposti“ Ceha, koji posjećuju „sveta mjesta“, gdje su bili poraženi i uništeni. To su najžalosniji momenti u češkoj politici. Češki svećenici, koji su osjećali u sebi ljubav prema domovini, nijesu smjeli da se nadaju crkvenoj karijeri. Bili su to muževi pošteno, požrtvovni, besprikorni i zaslužni, i čim su bili zaslužniji, tim ih je više nenavidjela

čikvena oblast. I češki se narod mora preporoditi izbaviti te ljage na svom tijelu. Samo rad za narod vodi k pravoj prosvjeti i kulturi, a svaka stranka koja bi bila protunarodna, bila bi i protukulturna. Nejasnost ideja, koja vlada u češkoj konzervativnoj štampi, vodi samo do nesloge i do svoje glavne svrhe: oslabljenje značaja.

Češki zahtjevi. Politički je klub češke državopravne napredne stranke obdržavao dne 3. veljače u Narodnom domu u Pragu skupštinu, u kojoj se je povelila riječ o iskazima njemačkih stranaka glede čeških Nijemaca i o odnosnom stanovištu vlade. Govorili su urednik Sif, dr. B. Sokal. Skupština je bila veoma brojno posjeđena, a govori su bili izvanredno oštri.

Poljska politika. „Hrv. Riječi“ javljaju iz Lavova: Bivši ministar željeznica, a sadašnji vodja svepoljaka, zast. dr. Glombinski, potanko je izvjestio u skupštini poljskih nacionalnih delegata o sadašnjem stanju poljačkoga pitanja, te je oštrim riječima ustao proti onima, koji hoće da kompliciraju poljski problem. Konačno je prihvaćena rezolucija, kojom se zahtijeva, da se stvori slobodna, ujedinjena, nezavisna Poljska sa izlazom na more. Skupština razišla se je uz pjevanje nacionalnih popjevaka.

Navještaj rata poljačkih legija boljševicima. Vijest izvršbenog odbora vladine gubernije u Mohilevu javlja, da su poljačke legije u jakosti od 2500 momaka pod vodstvom svojih generala zaposjele Rohačev, raspustile tamošnji sovjet i uapsile povjerenika, imenovanog po sejičkom sovjetu, te da su na putu u smjeru na guberniju Smolensk. Ovi su pothvatili posljedica navještaja rata poljačkih legija boljševicima. Zaključene su mjere glede odmazde proti poljačkim notabilitetama, članovima kadetske stranke i poljačkom gradjanstvu, osobito proti knezu Svjatopolku-Mirskom.

Rusija. Od uvijek je Rusija bila zastrta koprnom tajinstvenosti i nedokučivosti. I danas, čini se, ova tvrdokorna sfiga ne će da progovori. Da li je Kerenski bio glasnik njezine tragedije ili Trocki krvave pobjede. Eto i Gogolj, taj čisto ruski pjesnik, koji je najdublje proniknuo u njezin život, koji je zavolio njezine krijepesti i njezine mane, i on ne može da odgonetne goleme zagonetke, koju mu zadaje. „Rusijo“ piše taj pjesnik u svojim „Mrtvim dušama“, „Rusijo! vidim tebe, iz moje te divne prekrasne daljine vidim. Bijeda je, zbrka, nemilota u tebi; ne vesele, ne plaše pogled smiona čudesna prirodina, okrunjena smionim čudesima umjetnosti, gradovi s dvorcima mnogih prozora, visokima, uraslima u stijene, slikovito drveće i bršljan, urasao u domove, u šumu i vječnoj prašini vodopada; ne izvraća ti se glava, da gleda kamene klisure, što se bez kraja gomilaju nad njom i u visini; ne sjaju se kroz tamne lukove, što se ispinju jedan iznad drugoga, opleteni vinovom lozom, bršljanom i nebrenim milijunima divljih ruža, ne sjaju, ne sjaju se kroz njih u daljini vječne linije blistavih gora, što se uzdižu k srebrnim, vedrim nebesima. Otvoreno je, pustosno i ravno se u tebi; kao tačke, kao znamenja strše neprimjetljivo usred ravnina nevisoki gradovi tvoji: ništa ne zamamljuje i ne općarava pogled. Ali kakva me nedokučiva, tajna sila vuče k tebi? Zašto mi neušutljiva ori i u ušima se razliječe turobna tvoja pjesma, što se raznosi po svoj duljini i širini tvojoj, od mora do mora? Šta je u njoj, u toj pjesmi? Što u njoj rida i za srce hvata? Kakvi tu zvuci bolno miluju i u dušu teže i oko srca mi se vijuju? Rusijo! šta bi ti od mene? Kakva se nedokučiva veza krije med nama? Šta gledaš tako i zašto je sve, što god je u tebi, uperilo u mene oči, pune očekivanja? ... I još ja stojim, sav u dvoumici, nepomičan, a već mi je glavu zasjenio grozan oblak, iz kojega će teška oluja da se surva, i misao mi zanijemila pred tvojim prostranstvom. Što prorokuje te neobuhvatno prostranstvo? Ne će li se ovdje u tebi roditi beskrajna misao, kad si i ti sama bez kraja? Ne će li ovdje iskrsnuti velikan, kad mu ima mjesta, da raste i da se kreće? I grozovito me obuzima moćno prostranstvo, strašnom se snagom odrazuje u dubljini mojoj; neprirodnom se silom zasjale moje oči... Haj, kako lje blistava, divna, nepoznata, daleka zemlja! Rusija!...

Političke vijesti.

Antanta otklanja izjave grofa Hertlinga i Czernina.

Vrhovno se je ratno vijeće najopširnije bavilo onomadnim izjavama austro-ugarskog ministra izvanjskih poslova i njemačkog državnog kancelara. Bilo mu je nemoguće, da nadje u njima nešto nova, što bi se približavalo uvjetima, formuliranima po svim savezničkim vladama. Ovo se je uvjerenje moglo samo još pojačati uslijed dojma, koji izazivlje opreka izmedju idealističkih ciljeva, s kojima su središnje vlasti pristupile bile mirovnim pregovaranjima, u Brestu Litovskom, te osvajalačkih osnova, koje danas izlaze na vidjelo. Uz ove je prilike došlo vrhovno ratno vijeće do mnijenja, e je njegova jedina i najpreča dužnost, da si osigura nastavak vojničkih

najprezan najužem će se na neprijate koji bi osnovano kapitulac onih na jednom i štovani

Ag beno iz poslova vjerenst je iznaj govaran Mi znač černo n svaku takav p Wilson uvijek trgovač grada, star je Czerninu dočuju njezinih naroda javlja k Czernin gea i V

Kaf govo V lima ge nerain-p zara B obranon 11 soč: gova v u o be napoi kao po kod za sa ratn feldmar Komara Bitka k Przemy započel daleko ruske d maršal ječa. U šali su Boroc bive fi služnon mander

„B jetu“, t cijelo v fronte p dovi, p nosne s prijesto bez oba što je države neprijat žavu i vojsku, U prko stoji o svijesta susjedn svojem čvrstom će je s trebnom koja m ukupno veliki s kovi s dugo p se, da burga!

Od roevič jugozap vatske, govine sadanje na naros su se javile već i s oduše njihovih očevidi

naprezanja saveznika posljednjom energijom i u najužešim i najuspješnijem zajedničkom radu. Ova će se naprezanja morati nastaviti, dok ne izazovu kod neprijateljskih vlada i naroda promjene u nazorima, koji bi bili kadri da pruže nađu na utanačenje mira, osnovanoga na temeljima, koji ne znače nikakove kapitulacije pred okorjelim militarizmom glede svih onih načela, koja će uz pripomoć saveznika ipak jednom pobijediti, naime načela slobode, pravednosti i štovanja prava naroda.

Turska i mirovno pitanje.

Agence Milli javlja sa danom 6. o. m. j. službeno iz Carigrada: Zamjenik je ministra izvanjskih poslova, Halil-bej, podao pred parlamentarnim povjerenstvom za izvanjske poslove izvještaj, u kojima je iznajprije pregledno prikazao tok mirovnih pregovaranja u Brestu Litovskom i nakon toga kazao: Mi znademo cijeniti veliku vrijednost mira, ali ne ćemo nikad pristati na to, da utanačimo mir uz svaku cijenu, niti ikad našim saveznicima staviti takav predlog. Glede govora Lloyda Georgea i Wilsona izjavlja Halil-bej, da su morske užine bile uvijek otvorene za međunarodnu trgovinu i za trgovačke brodove, osim u slučaju ugroženja Carigrada, a bit će i u buduće uvijek otvorene. Ministar je nakon toga uputio na to, da izvještaj grofa Czernina i grofa Hertlinga obzirom na Tursku predložuju sjajan dokaz solidarnosti između Turske i njezinih saveznika. Govornik se u ime otomanskog naroda zahvaljuje obim državicama. Ministar izjavlja konačno, da se pridružuje odgovorima grofa Czernina i grofa Hertlinga na izvode Lloyda Georgea i Wilsona.

Naš Borojević.

Kako svojedobno saopćismo, blagoizvolilo je Njegovo Veličanstvo premislivost imenovati feldmaršala generala-pukovnika baruna Böhm-Ermollija i generala-pukovnika Borojevića. Ime feldmaršala Svetozara Borojevića od Bojne skopčano je sa slavnom obranom Karpat i pobjedonosnim svršetkom od 11 sočanskih bitaka. Pobjedonosno prkosila je njegova vojska silnim ruskim nastajama Nikolajeviča, u o bedem sočanskoga junaka razbiše se krvavo svi napori Talijana. Feldmaršal pl. Borojević pribivao je kao poručnik okupacionoj vojsci 1878., te je već kod zauzeća Sarajeva stekao vojnički krst za zasluge sa ratnom dekoracijom. Kao vođa 6. zbora podje feldmaršal pl. Borojević u početku rata na vojnu. Kod Komarova, u vezi 4. vojske steče si prve lovorike. Bitka kod Grodeka, prodor k prvom oslobodjenju Przemysla pokazao ga na čitavoj visini, a kasnije započeta pobjedonosna vojna 4. vojske otjera Ruse daleko natrag. Kod obrane Karpat, pa onda kad je ruske opasnosti gotovo nestalo, na Soči činjaše feldmaršal pl. Borojević djela izvanrednoga vojnoga umjelca. U mnogobrojnim silnim navalnim bitkama jurili su Talijani proti primorskom braniku generala Borojevića ne mogavši prodrjeti njegove nepokolebive fronte. Njegovo Veličanstvo podijeli velezašlužnom feldmaršalu poslije 11. sočanske bitke komandnerski krst vojničkoga reda Marije Terezije.

Hindenburg.

„Bojimo se Boga i osim njega nikoga na svijetu“, to je gesto velikog željeznog vojskovođe. Za cijelo vrijeme rata vodio je on svoje čete iz jedne fronte na drugu, od pobjede do pobjede. Sela, gradovi, pokrajine i države padale su u ruke pobjedonosne savezničke vojske. Kraljevi su ostavljali svoje prijestolnice, ostavljali svoje zemlje i bježali glavom bez obzira, tražeći zaštitu u tuđim zemljama. I kao što je taj ocijelni muž učvrstio granice njemačke države izvana i prodro na svim mjestima duboko u neprijateljske zemlje, tako je učvrstio njemačku državu i iznutra. Čvrstom je rukom vodio njemačku vojsku, čvrstom rukom upravlja njemačkim narodom. U prkos cijelome svijetu, koji se obraća proti njemu, stoji on, pobjednik, svijestan si svoje sile i snage, svijestan si svoje veličine. U burnom času, kad je u susjednoj ruskoj državi revolucija i anarkija na svojem vrhuncu, bezobzirno i neumoljivo vodi on čvrstom rukom ladju njemačke države, siguran, da će je sretno privedi u spasonosnu luku. Svom poštebnom strogošću štiti on njemački narod od zaraza, koja mu iz Rusije prijeti i žrtvuje pojedince sveukupnoj velikoj stvari njemačkoga naroda. Velik muž, veliki vojskovođa, veliki državnik! Kasniji će vijekovi spominjati njegovo ime i kasniji će potomci dugo pričati o njemu. A njemački narod sjećat će se, da je u ovom kobnom času imao svoga Hindenburga!

„Hrvatski zid“ na talijanskoj fronti.

Od kako je feldmaršal dr. Svetozar barun Borojević od Bojne imenovan vrhovnim zapovjednikom jugozapadne fronte, sačinjavaju hrvatske čete iz Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Istre, te Bosne i Hercegovine pravi „hrvatski zid“ na najizloženijim točkama sadanje fronte. Taj raspored četa uslijedio je navodno na naročiti zahtjev generala Borojevića, a spomenute su se hrvatske čete najvećim dijelom dobrovoljno javile za tu važnu zadaću. Momčad ovih četa, koja je već i na Soči izvela neprispodobiva junačka djela, s oduševljenjem izjavljuje, da će Talijani samo preko njihovih mrtvih tjelesa moći naprijed. Pripovijedaju obojvidi, da je i sam kralj prigodom svog zadnjeg

boravka na toj fronti oslovio svakog pojedinog momka hrvatskim jezikom i osobito pohvalio junačko držanje hrvatskih junaka. To je najljepši dokaz vjernosti našega naroda prema caru i domovini, koja se nedade poreći nikakovim frazama o veleizdajništvu. Hrvatske čete bile su uvijek i u svakoj zgodi najvjernije svojem zakonitom kralju i vladaru, hrvatske su čete i u najtežim časovima branile carsko prijestolje, što se ponajbolje očituje i krvave godine 1848., gdje je Jelačić poveo Hrvate proti mađarskim buntovnicima i priskočio vladaru u pomoć. Samo najveća zloba naših narodnih protivnika može da se baci blatom na vjerne hrvatske vojnike.

Domaće vijesti.

Izjava žena i djevojaka općine Pazin. Jugoslavenskom klubu u Beču. Dužnost nas zove. I mi pristupamo u guste redove jugoslavenskih žena, spremnih na svaku žrtvu za ljubljenu domovinu, i tražimo ujedinjenje hrvatskog, srpskog i slovenskog naroda i pridružujemo se deklaraciji Jugoslavenskog kluba od 30. maja 1917. U Pazinu, dne 2. veljače 1918. Slijedi preko 1000 (tisuću) potpisa.

Odlikovanje. Josip Vrbka, župnik u Lanišću, Istra, bio je odlikovan od „Crvenog križa“ posebnom kolajnom sa vojnom dekoracijom za zasluge kod sudjelovanja pri epidemskoj bolesti u njegovoj župi i okolici god 1917.

Rad „Jugoslavenskog kluba“ za Istru. Čitamo u „Ednosti“: Načelnik je općine Dolina primio dne 2. veljače ovo pismo od tajništva „Jugoslavenskoga kluba“: „Štovani gospodine! Čast mi je javiti Vam, da su učer podnijeli prešnu interpelaciju (Kozinske rezolucije) na ministra predsjednika za zajedničku ministarsku vladu gospoda dr. Korotec kao predsjednik našega kluba, dr. Laginja i profesor Splinčić kao zastupnici iz Istre. Interpelaciju su potpisali ujedno svi članovi našega kluba i jedini iz Istre aktivni talijanski zastupnik Spadaro. Saopćujemo Vam ovo opaskom, da ćemo Vam javiti svoj čas odmah, kako doznajemo, što će vlada učiniti na doleđnu interpelaciju našega kluba. Odlučni smo štovanjem: Jugoslavenski klub, Beč, I. Parlamentat. — Beč, 31. I. 1918.

Politehna Glazbala. Današnji će se dobrotvorni koncert održavati u 5 sati četvrti popodne, a u 7 sati pol, kako je bilo objavljeno. — U utorak, dne 12. veljače, održavati će se pod pokroviteljstvom Njezine Preuzvišenosti gospođe admiratovice Juliske Fiedler jedini koncert virtuosice na guslama, Nore Duesberg, uz pratnju c. i kr. mornaričke glazbe (zborovodja kapelnik Teodor Christopol) u korist dječjeg doma, koji se imade podići u Pulj. — Dne 14. o. m. j. opetovat će se današnji, potpuno već rasprodan koncert uz isti raspored. Za oba ova koncerta, koji svaki put počinjaju u 5 i pol sati popodne, prodavat će se ulaznice u kazališnoj blagajni počevši od ponedjeljka 11. veljače, od 10 sati prije podne dalje. — Za današnji koncert vrijede karte sa utiškanim datumom od 22. siječnja 1918.

Mjeani redarstveni odlo c. kr. kotarskog poglavarstva uzima za vježbenika jednog inteligentnog mladića. Obratiti se Trg „Tegethoff“ 3 II. p. soba br. 1.

Iz Pazina. Na Svečnicu proslavili smo vijenčanje gosp. učitelja Antuna Ladavac sa vrlo mladjom Marijom Koraca. Da bude lijepo spojeno sa korisnim, sakupilo se među klicnim svatovima lijepi iznos za naše narodne škole od K 610.—, koji će se svojevremeno privedi k svrsi. Mladom bračnom paru iz sreća čestitamo!

Važno za bjegunce. Oblasti moraju na temelju zakona o bjeguncima obavijestiti svaki put stranke, kad ne budu njihove molbe djelomično ili pako nikako uvažene. Proti takovoj odbijenoj molbi imaće stranka pravo utoka u roku od 14 dana, računajući od dana uručenja rješenja. Nakon toga roka nema više mjesta utoku. Obzirom na kratko vrijeme, unutar kojega mogu stranke uložiti utok, neka se bjegunci drže ovih načela: 1. Prije negoli podnesu utok, neka se bjegunci daju točno podučiti o svom pravu, kako bi u slučaju, da im bude molba odbijena, mogli svoj utok odmah potkrijepiti valjanim razlozima, a da ne bi gubili vremena za daljnje informacije. 2. Molbenice neka molitelji predavaju preporučeno, a ne putem drugih ureda, jer bi time mogli sa svojim utokom zakasnuti. 3. Hoće li koja stranka na svaki način predati svoj utok putem kojega ureda ili oblasti, neka u što kraće vrijeme preda odnosnom uredu ili oblasti prepis ili izvornik rješenja uz kratko i jasno navedenje razloga, na koje se opire utok. Bude li molbi samo djelomično udovoljeno, to može molitelj uložiti utok, a da ne bude radi toga ni na koji način prikraćen u pravima, koja su mu bila priznata. Tako može primjerice podizati dozvoljene mu djelomične doprinose. Utok se može sastaviti ovako: C. kr. kotarskom poglavarstvu u..... Proti odluci c. k. kotarskog poglavarstva od dana....., broj....., koja mi je bila predana dne....., ulažem utok i molim, da se spomenuta odluka ukine, a moja prvobitna molba u cijelosti prihvati na temelju zakona od 31. prosinca 1917., V. Z. L. 1., broj 15/1918. Datum, potpis i točna odresa. — Proti ne uvaženom i odbijenom utoku nema više nikakova priziva. Može se kod upravnog sudišta unutar 60 dana, računajući od uručenja odluke, uložiti pritužba. Pritužbu mora potpisati odvjetnik. U tom se slučaju preporuča, da se stranka obrati na „Odbor za bjegunce sa juga“, Beč I., Landskron-Gasse 1/II. i pripošalje mu izvor ili prepis obiju odluka kao i kratko ali jasno obrazloženje čitavog stanja stvari, te punomoć. Punomoć glasi ovako: Punomoć, kojom potpisani ovlašćuje odvjetnika....., da u njegovo ime kod upravnog

sudišta podigne pritužbu proti odluci..... (ime oblasti) u..... od dana....., broj....., radi....., da ga na spomenutom mjestu kao i u svim stadijama ovoga postupka zastupa, da primi sve odnosne pozive i da u ime potpisanog podaje glede spomenutih stvari izvještaj. Datum, potpis stranke ili stranaka..... Izričito se spominje, da mora punomoć biti potpisana po onoj osobi obitelji, koje se utok izravno tiče, odnosno po njezinom zakonitom zastupniku, dok može molbu za bjegunačku potporu podnijeti glava obitelji ili koji odbor za bjegunce.

Milodar za našu srednju školu u Pulj. Preko uprave našeg lista položeni su slijedeći doprinosi: Sakupljeno po našem gostioničaru gosp. Josu Jurkoviću, među svojim prijateljima i poznancima K 135.—. Darovaše: po K 10: Josu Jurković, Petar Guberac, Krste Damianić, M. Mardešić, Jakov Radošević; po K 5: Ivan Periša, Linardo Baljkas, Vice Zaninović, Josip Goleš, Pasko Bogovčić, Milaš Andrijašević; po K 4: Marko Dnergo, Pasko Goleš, Ljudevit Sušteršić; po K 3: Pasko Gulin, Joso Blažević, Martin Gulazić, Ivan Biljaković, Spiro Novaković; po K 2: Ivo Despot, I. Kalous, Ruzoslav Lovrić, Josip Mekešin, Josip Makelja, Antun Matlessich, Lovre Kučarić, Niko Maras, Franc Sifrar, Josip Tokić N. N., Mate Mikas, Ljubo Bungur, Otokar Tokić; po K 1: Milan Mikulandra. — Koliko gosp. sakupljaču, tako isto gg. darovateljima budi naša hvala, a budućnosti naše djece bit će im najbolja plata!

Sakupljeno po gosp. Ivanu Peralću u Waitzendorfu, među našim evakulcima K 22.50. Darovaše: po krune 2: Ivan Peralć, Ivan Visković, Marija Modrošan; po K 1: Ivan Peralć, Fuma Galešić, Ferdo Galešić, Antun Buršić, Rafe Buršić, Marija Mohorović, Ciril Mohorović, Kata Koštešić, Antun Koštešić, Fuma Koštešić, Domica Višković, Marija Višković, Ivan Modrošan, Anđelka Modrošan; po 50 para: Antica Golešić, Marija Golešić, Marija Buršić, Jakov Buršić, Ana Buršić. Našim bljednim evakulcima, koji otkidaju od svojeg zaloga i polažu na korist naše narodne stvari klicemo Zivjeli! Ukupno kruna 157.50; zadnji ček 48.070.84; sveukupno K 58.228.34. Naprijed za našu narodnu prosvjetu!

Dopisi iz Istre.

Iz Zrenja. Ovaj tjedni dobili smo stalnu vijest, da je utok općine Oprtalj za provincijalnu pučku školu u Zrenju odbijen. Općinsko glavarstvo u Oprtlju dobilo je od c. k. kotarskog školskog vijeća nalog, da prikrati lokal, da se može odmah otvoriti provincijalna pučka škola u Zrenju sa hrvatskim nastavnim jezikom i talijanskim kao slobodni predmet.

Kanfanar. Družba je lopova, ili puk i gladnih ljudi, bila ukrala, oderala i porazdijelila si vola vrijedna 3000 K. Kanfanarski su ih oružnici našli na djelu i pri jelu, pa su ih uhvatili, okovali u željeza i odveli u pazinski kaštel. Strah i trepet svih tatova na daleko i široko, je naš Ferdinand i njegov pomoćnik O. Cimarelli. To je treći četvrti put što su se kanfanarski oružnici iskazali. Svaka im hvala, počevši od njihovog vrlo wachmajstra Guština, koji je prvi savjetnik i prosvjetitelj toga puka i daje mu krasni primjer svojim značajem.

Kanfanar. Druga kradja. Prošle su noći ukrali opet veće govedo i to tešku našemonarodnjaku R. I. Već se radujemo kako će našim vrlim oružnicima poći za rukom da ovaj zločin otkriju.

Prosvjeta.

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti počela se baviti radnjama oko uredjenja 4. svoga umjetničkoga razreda, koji je otvoren u srpnju 1917. prigodom 50-godišnjice djelovanja. Akademija se ovih dana obratila na najuglednije hrvatske rodoljube velmože, dostojanstvenike i druge odličnike, da bi poduprli nastojanja akademije u tome smislu. Za sada se može reći, da će program u najširem crtama u umjetničkom razredu biti ovaj: publiciranje rasprava u umjetničkim pitanjima, izdavanje djela o umjetnostima, podupiranje umjetničkih poduzeća i nebavljanje odličnih umjetnina u prvom redu o hrvatskoj prošlosti i sadašnjoj umjetnosti. Za izvršenje takova rada potrebna su u prvom redu obilna novčana sredstva. Nedostatak takvih sredstava bio je i razlogom da se od god. 1864. sve do danas nije moglo započeti s radom u tome smislu. Akademija se nada, da će se svi oni, na koje se obratila, uvažiti znatnost ovoga rada akademije po hrvatski kulturni napredak, pa da će akademiju u izvršenju toga zadatka tvorno rado poduprijeti. Napose će akademija zahvaliti sa zahvalnošću svaki prinos koji bude namijenjen ovoj svrsi. Darovali su do sada za svrhe umjetničkoga razreda preuz. gosp. pokrovitelj akademije nadbiskup dr. A. Bauer 10.000 K, Ademaga Mešić, veleposjednik u Bosni 10.000 K, inžinir Dr. Hanamann u Beču 1000 K, N. N. 400 K.

„Hrvatska Njiva“. Primili smo 5. broj revijalnoga tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Dr. V. G.: Nacijonalni odgoj narodnih masa. — Dr. I. Votar: Dvije trgovačke mornarice na Jadranskom moru. — Dr. M. Stojković: Jedna književnost. — prof. Silvije Alfirević: „Savremeni“ i „Književni Jug“. — Smotra: Zvona ili ljudi (Radoslav Bačić); Liječnička tajna i liječnička tajanstvenost (Laić); Organizacija promet sa stokom (Nikić) itd. — Listak: Vladimir V. Janaković: Krv. — Godišnja preplata „Hrvatske Njive“ iznosi K 36.— pojedini broj 1 K. — Narudžbe šalju na upravu lista u Zagrebu, Nikolićeva ul. 8.

Südslavische Rundschau. Primismo 5. i 6. broj ovog časopisa, koji pisan na njemačkom jeziku propaguje jedinstvo Slovenaca, Hrvata i Srba. Sa drž. 5. broja: Planje ugarske narodne vojske. — Mirko Tyrković: Politički položaj. — N. Bartulović: Ivo Vojnović. — Otto König: Hrvatsko narodno kazalište. — Iz jugoslavenskih zemalja. — Svenjemci i mir. — Glose. — Sa drž. 6. broja: Otvoreno pismo Mihajlu Karolyu. — Mi i hrvatsko državno pravo. — N. Bartulović: Ivo Vojnović. — Otto König: Sa repertorija i općinstvu hrvatskog narodnog kazališta. — Iz jugoslavenskih zemalja. — Svenjemci i mir. — Glose. — Iz jugoslavenskog kulturnog života („Književni jug“, Hrvatska umjetnost). „Südslavische Rundschau“ izlazi triput mjesečno. Pretplata iznaša na cijelu godinu K 26.— na po godine K 13.— četvrt godine K 7.— Pojedini broj stoji 80 para. Uredništvo i uprava: Zagreb, Gjorgjićeva ulica 11.

Dnevne vijesti.

Novi zlatni i srebrni novac. U sjednici austrijske zastupničke kuće podnesen je zakon o kovanju zemaljskog zlatnog i srebrnog novca u krunskoj vrijednosti. Zlatni će novac od 20 i 10 K imati na prednjoj strani poprsje cesarve i skraćeni natpis: „Carolus D. G. Imperator Austriae, Rex Bohemiae, Galliciae, Illyriae etc. et Apostolicus Rex Hungariae“, a na drugoj strani mali grb austrijskih zemalja s oznakom vrijednosti 20, odnosno 10 Cor., te godina kovanja. Na rubu će biti u skraćenom obliku vladareva lozinka: „Pace belloque omnia pro patria cum populo meo“. Zlatnici po 20 K imati će u promjeru 21 mm., a po 10 krune 19 mm. Jednokrunka će imati na prednjoj strani kraljevo poprsje, na drugoj strani carsku krunu, oznaku vrijednosti i godinu kovanja. Na rubu će biti skraćene riječi: „Pace belloque omnia pro patria cum populo meo“. Potokrunka imati će na prednjoj strani vladarevo poprsje s navedenim opisom, a na drugoj strani mali grb austrijskih zemalja sa oznakom vrijednosti 5 Cor., te godinu kovanja. Na rubu će biti već spomenuta lozinka. Slično je i sa dvokrunkama. (Smotra Dalm.)

Nestašna novinska papira. Već se nekoliko dana tiže zagrebački dnevnik, da je zalitna papira za novine iscrpljena, te da može dostajati samo za 4—5 dana. Ne razumljivo, kako se je moglo pustiti, da stvar dotle dodje. Znato su ovdje narodni zastupnici i trebalo se na vladu učiniti energični pritisk, da u Austriji za one mnogo važne živuće namirnice, što se iz Hrvatske izvažuju bezuvjetno kao kompenzaciju traži dovoljnu količinu novinske papira, kojeg imade u Austriji dovoljno. Zar se kod nas uvijek mora tjerati mak na konac! (Hrv. Lloyd.)

Kreditno i eskomptno društvo u Puli
Irg Custozza broj 45 kupuje
obligacije ratnih zajmova.

Kiselu repu

za mjesnu aprovizaciju, vojne zavode ili pod vojnom upravom stojeća poduzeća sa izvoznicom za Dalmaciju, Bosnu i Hercegovinu ili Istru dobavlja uz povoljne cijene

Sisačka tvornica kisele repe i zelja u Sisku.

Ponude tražite brzojavno!

Pokućvo

kupuje i prodaje poznata tvrdka

FILIP BARBALIĆ Sisačka ulica

Svake tapetarske radnje izvršite brzo i točno.

Sjetite se udovica i siročadi palih vojnika!

Cafe Tegetthoff
najveća kavana u Puli.

Ima na raspolaganje veliki broj austro-ugarskih, njemačkih i švicarskih novina, u hrvatskom, češkom, njemačkom i talijanskom jeziku.

Veliki salon. - 5 biljara. - Točna poslužba.

Za mnogobrojni posjet preporuča se vlasnik.

B. De Prato

Vježbenica talijanskog jezika

opće pučke škole i za samouku

Jos. Krmpotić Pula.

Važno!

Važno!

Zamjena ratnih zajmova

ratno-zajmovne-osjegur. police

Važno! Svaki vlasnik VII. ratnog zajma i prijašnjih emetaja, lako svoje potpisivanje bezplatno bez ikakve pare gotovine (do K 5000) odmah skoro podvostručiti.

Primjer: Proti uložanju ratnog zajma sa n. pr. nom. K 2 700— lako dobije svak bez ikakvog rizika, odmah pravovaljanu, ratno-zajmovno-osjeguravajuću policu za po prilici nom. K 5 000—

Pojašnjenja daje: Osjeguravajući odlo c. kr. aust. vojničke zaklade za udovice i siročad u Puli, trg Custozza br. 45, I. kat, Jadranska banka, Podružnica Anglo-austro banke, P. dužalca Kreditnog zavoda, Podružnica Depositne banke, Podružnica žlvnostenske banke u Trstu i Kreditno i eskomptno društvo u Puli.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

registrirana zadruga na ograničeno jamčenje

ulica Carrara br. 4, vlastita kuća „Narodni Dom“.

Podružnica u Pazinu.

Prima uloške na štednju, te ih ukamaćuje sa

4 % kamata

Eskomptira mjenice uz najpovoljnije uvjete i daje zajmove na nepokretnine.

Uredovni satovi: od 9—12 prije podne i od 4—6 popodne.

A. P. CEHOV:

Dvije noći.

Na zemlju se spustila topla, ljetna noć. Mjesec je, lukavo izviriši iza tamno plavih oblaka ljubio svojim čarobnim svjetlom gusti vrt sa čudnovatim stazama i zelenim klupicama, što su bile sakrivene u sjeni grmlja i drveća i igrao se je po zapuštenom jezeru raspijući po vodi fantastični sjaj.

Melodiozni zvukovi valsa „Wein, Wein und Gesang“ — harmonično su se razliježali u noćnoj tišini, a došavši do naše klupice, pretvarahu se u neku božansku melodiju, od koje nestaje duše. Ukratko, mi t. j., ja i ona, dobra malena blondinka, bili smo u Pavlovsku.

Njezina plava glavica sa nvojcima, što su se čudno vijugali i padali na čelo, sa blijedo-ružičastim licem, sa velikim plavim očima, što su zamišljeno piljile nekuda u daljinu, naslonila se na moje rame, usne se malo otvorile i šapnuše mi pokazujuć dva reda bijelih zubića: „ljubim“...

Blaženi časovi puni sreće i zanosa neprimjetno su tekli...

— Mila i draga moja, — govorio sam ja njezinim i radi „punoće čuvstava“ istrganim glasom: — zar ne, ti me ljubiš?... Zaista? Ljubiš? Mi ćemo odmah sada početi zaradivati... Odmah ćemo raditi, borit ćemo se sa zlom i sa nepravdom, koja u svijetu vlada, pa iznesemo li ili pobjedu ili nas stigne propast, mi ćemo otvorena čela podijeliti jedno kao i drugo ne rastavljajući se jedan od drugoga i uzajamno se bodreći...

Zar ne, draga moja?... Ja sam se nagnuo plavoj glavici i htjeo sam se gorućim i zažarenim usnama dotaknuti ružičastih na pola otvorenih ustiju.

Plava se glavica najednput sa ramena podigne, oči se zasjale, a na usnama — prekrasnim koraljnim usnama pojavi se tužan smiješak.

— Ludove mali, — rekla je blondinka, bacivši na mene zagonetan i lukav pogled: — to je bila šala — i dosta.

Razmisli sam, — nastavila je ona poslije malene slanke svojim melodioznim glasom baš u čas, kada sam je pogledao plačljiva i zadivljena lica. Razmisli sam: ti si do skrajnosti siromašan, ja sam kći plemenitih ali bijednih roditelja, ti si mlad, ja također, ti čezneš za životom, ja — još više, a dosljedito tomu:... Što je dosljedito tomu ti razumiješ i sam vrlo dobro, a zatim... do boljih vremena... dokle ćemo ipak čekati...

Ovdje osjetih na svojim usnama žarki cjelov, — ali je ona, moja mala i graciozna blondinka već išezla...

Noć je bila isto onako božanstveno mirna, mjesec je osvjetljavao vrt istim čarobnim svjetlom divno se ogledavajući u zapuštenom jezeru, a sa estrade, što se je svjetlucala crvenim svjetlom od lampiona, koji su bili na njoj upaljeni, razliježala se je divna melodija, od koje nestaje duše.

Dugo sam sjedio sam na zelenoj klupici, dugo sam mislio o riječima svoje ljubljenice...

Malo je godina proteklo od toga časa. I eto, nastala je isto onakova topla ljetna noć kao negda, kada smo mi — ja i moja mala blondinka sjedili na zelenoj klupici u Pavlovsku. U jednoj varoškoj restauraciji, koja je bila smještena na brijegu Navice, ulazio je kroz otvoren prozor laki povjetarac u odijeljenu sobicu. Na stolu, pored divana bile su dvije boce šampanjca, jedna prazna druga do polovice

puna i vaza sa voćem. Sa one strane rijeke dopirali su iz veselog vrta zvukovi valsa iz „Boccaci-a“...

Mi, t. j., ja i ona ista blondinka stajali smo kod otvorenog prozora i punim smo grudima udisali svježi miris zelenila.

— Sjećaš li se ti, mila, one noći — govorio sam ja zamišljeno gledajući na siluete drveća, što su se nejasno vidile u noćnoj magli: — kada smo sjedili zajedno u Pavlovsku na zelenoj klupici daleko od muzikalne estrade, zaklonjeni drvećem i grmljem? Sjećaš li se ti onih blaženih časova, puniti ljubavi i vjere u sve što je dobro — sjećaš li ih se, draga moja?

— Sjećam se, sjećam, mila moj — prošapta plava glavica spuštajući se na moja ramena: — i zar ne — ludo moja mala? — ja sam onda imala pravo, kada sam naše žarko ushićenje prekinula prozaičnim smislom. Razmisli sam, što bi bilo, da se nijesmo onda rastali? Sada pak...

Što „sada pak“, ona i ne dovrši, jer se njezine ružičaste usne malko otvore i prošaptav „ljubim“ očekivahu sigurno moj vrući cjelov...

To uostalom ne priječti, da dovršim riječi svoje blondinke i razjasnim čitatelju, što sada slijedi. Sada pako... ja sam oženjen sa zlatnom kesom u obliku slabunjave trgovačke kćeri, gotovo još u cvijetu godina, sa ambarima punim brašna, sijena i ostaloga imetka.

Ona je udata za ćelavog, poštenog i valjanog državnog odvjetnika sa ogromnim kapitalom i sa mnogobrojnim odlikovanjima na prsima. Čitatelju, sve je to dosta prozaično, ali što da radim? U savremenom jeziku to znači pripraviti si „bezbrizan život“, pun sreće i naslade...